

Kajaanin kaupunki

Kajaanin kaupungin elinvoimaohjelma 2027-2031

Luonnos versio 3.0

Elinvoimaohjelman työpajojen 22.1.2026 ja 19.2.2026 yhteenveto

Elinvoimatiimin päivitykset 10.3.2026

Elinvoimapalvelujen johtoryhmä 18.3.2026

Elinkeinojaosto 9.4.2026

Elinvoimaohjelman taustaksi:

Mitkä ovat Kajaanin vahvuuksia ja kykyjä, jotka meidän tulisi nostaa uudelle tasolle?

- Kajaanin innovaatioympäristö, ja Cemis yhteistyörakenteena
- Kajaanin koulutusketju KAO, KAMK ja KYK
- Datakeskukset – CSC ja Lumi
- Kajaani 26/7 konsepti
- Poikkeuksellisen vahva kulttuurikenttä
- Kajaanin liikuntamahdollisuudet ja tapahtumaosaaminen
- Toimijaverkoston ketteryys ja joustavuus
- Yhteisöllisyys: Tehdään suuria pienellä
- Kajaanin ja kajaanilaisten tarinat
- Paljon kansainvälistä osaamista alueella
- Kesän ja talven mahdollisuudet matkailussa
- Arjen helppous ja turvallisuus
- Omaleimaisuus

Mikä estää kasvua ja tuottaa tuskaa tai turhauttaa?

- Kaupungin tulisi toimia mahdollistajana: ei etsitä heti esteitä vaan pohditaan, miten voidaan toteuttaa
- Ennakkoluulottomuutta enemmän
- Ollaan liian vaatimattomia
- Yrityksillä ei ole kasvuhalua – tyydytään nykyiseen
- Kainuu unohdetaan helposti
- Valtakunnan tason päätöksenteko ei tue välttämättä koko Suomen elinvoimaisuutta
- Yritysrahoituksen joustamattomuus
- Pääomien puute
- Hitaat prosessit
- Kehittämisen resurssit eivät kohdistu tehokkaasti
- Pienyrityksille ei ole tukimahdollisuuksia
- Uusien ideoita vaikea saada jalalle
- Tapahtumajärjestämisen infra on rajallista
- Kaavoitus – yritysten tarpeiden huomiointi kaavoituksessa
- Kaavoitus ja houkuttelevat tontit Kajaaniin sijoittuville osaajille
- Kansainväliset opiskelijat ja asukkaat eivät saa töitä

Elinvoimaohjelman taustaksi:

Mihin trendeihin meidän tulisi tarttua ja mitä rohkeita avauksia voisimme tehdä?

- Datatalouden lisäarvon kehittäminen
- Turvallisuus
- Ilmastonmuutos
- Maahanmuuttajien ja kansainvälisten opiskelijoiden potentiaali
- Ruokamatkailu
- Rauhallisuus ja luonto
- Itä-Suomen erityistalouden alue
- Tekoäly / AI -koulupolku (peruskoulu, lukio – erikoistuminen)
- Puolustusteollisuuden mahdollisuudet (kaksoiskäyttö)
- Omaleimaiset tapahtumat ja niihin investoiminen
- Kaivosteollisuuden tulevaisuus ja uraanin jatkojalostus
- Kajaani historian ja tarinoiden hyödyntäminen
- Naisnäkökulma, "Arctic Lady Land"
- Seniorit 2.0 voimavarana – työvoima, lastenhoito, viisaus
- Hiihto ja Kekkonen 😊

Mitkä uhat vaanivat taustalla?

- Kyseenalaistetaan uskomus, että meille käy "aina huonosti"
- Miten varaudutaan tuotannon poistumiseen Kajaanista?
- Miten tekoäly vaikuttaa eri toimialoihin tulevaisuudessa?
- Väestön ikärakenne muuttuu merkittävästi
- Turvallisuuden merkitys kasvaa – mahdollisuudet
- Energian tarve kasvaa
- Investointiympäristön epävarmuus: suhdanteet ja regulaatio
- Aluekehitysrahan määrä laskee – mikä on samalla mahdollisuus laadun kohottamiseen ja yhteistyöhön
- Jos olemme liian tyytyväisiä kehitys pysähtyy
- Tahmea toiminta – ei tartuta tekemiseen

Elinvoimaohjelman 2027-2031 kehittämiskohteet

1. **OSAAVIEN TEKIJÖIDEN KAJAANI – Työvoiman saatavuus**
2. **KASVUN KOTIKAUPUNKI – Yritysten toimintaedellytykset**
3. **SUJUVASTI KAJAANIIN – Saavutettavuus**
4. **VETOVOIMAINEN KAJAANI - Markkinointi ja viestintä**
5. **KASVUN MOOTTORIT – Kärkitoimialojen kehittäminen**

1. OSAAVIEN TEKIJÖIDEN KAJAANI – Työvoiman saatavuus

Tavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yritysten rekryointitarpeet ja osaajien tarjonta kohtaavat aiempaa paremmin. 2. Kajaani onnistuu houkuttelemaan ja pitämään osaavaa työvoimaa alueella. 3. Koulutustarjonta vastaa alueen yritysten tarpeisiin systemaattisesti ja ennakoivasti. 4. Datakeskustoimialan osaajien varmistaminen 		
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
1.Yritysten rekryointitarpeet ja osaajien tarjonta kohtaavat aiempaa paremmin.	Toteutetaan yrityskäyntejä ja yritystapaamisia säännöllisesti.	Elinvoimapalvelut	Tapaamiset / vuosi
	Otetaan käyttöön yritysکوhtainen osaamistarvekartoitus työllisyyspalveluiden ja oppilaitosten yhteisenä työkaluna.	KAO, KAMK, Elinvoimapalvelut	Laaditut tarvekartoitukset / vuosi
	Toteutetaan tapahtumia, joissa yritykset, oppilaitosten opiskelijat sekä työnhakijat kohtaavat.	KAO, KAMK ja elinvoimapalvelut	Rekryointitapahtumien osallistujat
	Pilotoidaan lyhyttoimeksiantojen toteuttamiseen Toimeksiantoverstas	Edukai, KAO, KAMK	Toimeksiantojen määrä
2. Kajaani onnistuu houkuttelemaan ja pitämään osaavaa työvoimaa alueella.	Luodaan työn perässä muuttaville nopea asunnonvälityspolku yhteistyössä Kajaanin Pietarin kanssa.	Kajaanin Pietari	Asunnon löytyminen kuukausissa
	Edistetään rantakaavoitusta osana houkuttelevaa tonttitarjontaa.	Ympäristötekkinen toimiala	Uudet ranta-alueet
	Pilotoidaan yhteisöllisen asumisen mallia nuorille, kv-osaajille ja ikäihmisille.	Kajaanin Pietari	Pilotin vaikuttavuus
	Toteutetaan paluumuuttajakampanja Kajaanista lähteneille osaajille.	Elinvoimapalvelut	Tavoitetut osaajat

1. OSAAVIEN TEKIJÖIDEN KAJAANI – Työvoiman saatavuus

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
3. Koulutustarjonta vastaa alueen yritysten tarpeisiin systemaattisesti ja ennakoivasti.	Suunnitellaan koulutusalat elinkeinoelämän ennakointitiedon perusteella.	Edukai, KAO, KAMK	Hakijamäärät
	Kehitetään koulutuksia ja työvoimakoulutuksia yritysten kanssa käytävän vuoropuhelun perusteella.	Edukai, KAO, elinvoimapalvelut	Sopimusten määrä
	Markkinoidaan yrityksille yhteishankintakoulutuksia - Rekry-, Muutos- ja TäsmäKoulutuksia	Elinvoimapalvelut	Toteutuneet koulutukset
4. Datakeskustoimialan osaajien varmistaminen	Datakeskustoimialan koulutuksen ja TKI:n kehittäminen	KAO, KAMK	Valmistuneiden määrä
5. Kansainvälisten osaajien asettautumista alueelle tuetaan	Ylläpidetään ja kehitetään kv. osaajien asettautumisen ja työelämään sijoittumisen palveluja ja uusia ratkaisuja	Elinvoimapalvelut, KAMK, KAO, Kainuun liitto, Kauppakamari, Kainuun Yrittäjät	Ulkomaisen työvoiman sijoittuminen työelämään

2. KASVUN KOTIKAUPUNKI – Yritysten toimintaedellytykset

Tavoitteet	1. Kajaanissa vallitsee yrittäjyyteen kannustava ilmapiiri. 2. Tuetaan yritysten kasvua ja kehittymistä 3. Yritysten sijoittumista ja uusia investointeja tukevat monipuoliset ratkaisut		
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
1. Kajaanissa vallitsee yrittäjyyteen kannustava ilmapiiri.	Toteutetaan yrittäjyyskasvatusta kaikilla kouluasteilla	Kainuun Yrittäjät, KAMK, KAO, Perusopetus,	Yrittäjyyskasvatukseen osallistuneet / vuosi
	Tuetaan uusien yritysten perustamista ja omistajanvaihdoksia.	Elinvoimapalvelut, EVK, Kainuun Yrittäjät	Uusien yritysten määrä ja onnistuneet omistajanvaihdokset
	Toteutetaan vuosittain kajaanilaista yrittäjyyttä ja yrityksiä esille tuovia tapahtumia	Elinvoimapalvelut ja kumppanit	Osallistujamäärä
	Käynnistetään ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen neuvontapalvelu ja pilotoidaan ensimmäisen työntekijän palkkaamisen rekrytointitukea.	Elinvoimapalvelut	Asiakkaiden määrä ja myönnettyjen tukien määrä
2. Tuetaan yritysten kasvua ja kehittymistä	Tuetaan kajaanilaisten yritysten kasvua ja kehittämistä yrityspalveluseteli-palvelulla sekä ohjaamalla asiakkaita EVK:n palveluihin.	Elinvoimapalvelut, EVK	Yritysssetelien määrä, EVK:n ohjausten määrä
	Yritysten aktiivinen TKI-toiminnan edistäminen	KAMK, KYK, Cemis	Osallistuneet yritykset
	Osallistutaan Kainuun kasvuohjelman suunnitteluun ja toteutukseen	Elinvoimapalvelut Business Kainuu-verkosto	Osallistuneet yritykset
	Edistetään yritysten verkostoitumista (toimialalounaat/verkotot)	Elinvoimapalvelut	Osallistujamäärä
	Kaupunki tukee Kainuun Yrittäjien roolia Business Kainuu-verkoston ylläpitäjänä ja osallistuu toimintaan aktiivisesti.	Elinvoimapalvelut, Kainuun Yrittäjät	Verkoston tunnettuus lisääntyy

2. KASVUN KOTIKAUPUNKI – Yritysten toimintaedellytykset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
3. Yritysten sijoittumista ja uusia investointeja tukevat monipuoliset ratkaisut	Tarjotaan joustavasti toimitiloja Kajaaniin sijoittuville yrityksille	Teknologiakeskus, Kajaanin kampus, Renforsin Ranta yhteistyö	Uudet sijoittuvat yritykset
	Tarjotaan yhteisöllisiä ja joustavia työtiloja yrityksille	Business Konttori, Kajaanin kampus, Teknologiakeskus	Tiloja käyttävien määrä
	Maankäyttöä suunnitellaan yhteistyössä yritysten kanssa	Ympäristötekkinen toimiala, yrittäjäjärjestö	Maankäytön kehityshankkeet
	Kehitetään uusia asuinalueita palveluiden, liikenneyhteyksien ja viihtyisän ympäristön ympärille	Ympäristötekkinen toimiala	Kaavoitusohjelma
	Kajaanin kaupunkikeskustaa kehitetään vetovoimaisena asumisen, palvelujen ja tapahtumien ympäristönä	Ympäristötekkinen toimiala	Uudistetaan keskusta-alueen yleissuunnitelma
	Kaupunki tarjoaa ennakoivasti yritysmaata ja kehittää yritysalueita hyvien yhteyksien äärelle	Ympäristötekkinen toimiala, Elinvoimapalvelut, yrittäjäjärjestö	Yritystonttien lukumäärä

3. SUJUVASTI KAJAANIIN – Saavutettavuus

Tavoitteet	1. Kajaanista on toimivat päivittäiset lento- ja junayhteydet (min. meno-paluu päivittäin Helsinkiin ja Ouluun) 2. Energiaverkot tukevat teollisuuden ja uusien investointien sijoittumista. 3. Rautatieyhteyksien parantaminen 4. Maanteiden VT-5 ja VT-22 kehittäminen		
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
1. Kajaanista on toimivat päivittäiset lentoyhteydet (min. meno-paluu päivittäin Helsinkiin)	Toteutetaan vaikuttamista ja edun ajamista valtion päätöksentekoon.	Elinvoimapalvelut, Kainuun liitto, Kauppakamari, Kainuun Yrittäjät	Lennot / vrk
2. Energiaverkot tukevat teollisuuden ja uusien investointien sijoittumista.	Kaupungin maankäyttöä kehitetään yhteistyössä energiainfrastruktuurin hanketoimijoiden kanssa.	Ympäristötekniinen toimiala	Kaavoitusohjelma
3. Rautatieyhteyksien parantaminen	Savonradan saaminen nykyaikaiseksi rautatieyhteydeksi.	Elinvoimapalvelut, Kainuun liitto	Savonradan investoinnit valtion väyläverkkoinvestoinneissa
4. Maanteiden VT-5 ja VT-22 kehittäminen	Edunvalvontayhteistyö VT5 etelä ja VT22 länsi kehittämiseksi.	Elinvoimapalvelut, Viitostie ry, Tervantie ry	Edunajamisen toimenpiteet
5. Kajaanista on toimivat ja sujuvat junayhteydet etelään ja länteen	Toteutetaan vaikuttamista ja edun ajamista valtion päätöksentekoon junayhteyksien palvelutasoon	Elinvoimapalvelut, Kainuun liitto, Kauppakamari, Kainuun Yrittäjät	Junayhteyksien sujuvuus ja palvelutaso

4. VETOVOIMAINEN KAJAANI - Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kajaanin viestintä ja markkinointi on vaikuttavaa ja luottamusta herättävää. 2. Kajaani vahvistaa asemaansa haluttuna asuin-, yritys- ja matkailukaupunkina, joka houkuttelee uusia asukkaita, osaajia ja vierailijoita. 3. Kaupunki toteuttaa rohkeita ja näkyviä markkinointitoimenpiteitä. 4. Kansainväliset asukkaat, matkailijat ja yritykset löytävät tarvitsemansa tiedon 		
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
1. Kajaanin viestintä ja markkinointi on vaikuttavaa ja luottamusta herättävää.	Laaditaan markkinoinnin ja viestinnän vuosikello vuosittain ja seurataan vuosikellon toteutumista.	Elinvoimapalvelut	Laadittu vuosikello
	Määritetään kaupungin markkinoinnin ja viestinnän kohderyhmät ja laaditaan kirjalliset kuvaukset tavoitekohderyhmistä.	Elinvoimapalvelut	Laaditut kohderyhmäkuvaukset
	Kohdennetaan markkinoinnin ja viestinnän toimenpiteet kohderyhmittäin ja asetetaan toimenpiteille selkeä mitattava tavoite	Elinvoimapalvelut	Toimenpiteiden tulos vs. tavoite
	Vahvistetaan kaupunkiorganisaation viestintäosaamista erilaisin koulutuksin.	Elinvoimapalvelut	Koulutusten osallistujamäärä
2. Kajaani vahvistaa asemaansa haluttuna asuin-, yritys- ja matkailukaupunkina, joka houkuttelee uusia asukkaita, osaajia ja vierailijoita.	Toteutetaan kaupungin mainetutkimus vähintään kerran kauden aikana.	Elinvoimapalvelut	Mainetutkimuksen tulos
	Toteutetaan positiivisen Kajaani-viestinnän kampanja somessa ja aktivoidaan asukkaita positiiviseen viestintään	Elinvoimapalvelut	Julkaisujen näyttökerrat
	Laaditaan kotimaan matkailumarkkinointisuunnitelma ja toteutetaan kohdennettuja markkinointikampanjoita	Elinvoimapalvelut, Kajaanin matkailuyritysten verkosto	Kotimaan matkailijoiden määrä
	Laaditaan kansainvälisen matkailumarkkinoinnin suunnitelma ja toteutetaan toimenpiteitä kohdennetusti	Elinvoimapalvelut, Kajaani matkailun yritysverkosto ja Arctic Lakeland verkosto	Kv-matkailijoiden määrä

4. VETOVOIMAINEN KAJAANI - Markkinointi ja viestintä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
3. Kaupunki toteuttaa rohkeita ja näkyviä markkinointi- ja viestintätoimenpiteitä.	Toteutetaan valituille pääkohderyhmille markkinointikampanjoita isommin satsauksin.	Elinvoimapalvelut	Toteutetut kampanjat Näyttökerra
	Toteutetaan 26/7 -konseptin markkinointia.	Elinvoimapalvelut	Toteutetut kampanjat Näyttökerrat
4. Kansainväliset asukkaat, matkailijat ja yritykset löytävät tarvitsemansa tiedon	Kajaanin kaupungin verkkosivustojen kehittäminen mm. kajaani.fi ja Visitkajaani.fi.	Elinvoimapalvelut	Sivuston kävijämäärä

5. KASVUN MOOTTORIT – Kärkitoimialojen kehittäminen

Tavoitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Datakeskustoiminnan ympärille syntyy uutta liiketoimintaa ja palveluita. 2. Pelialan yritystoiminta vahvistuu ja monipuolistuu. 3. Kajaani profiloituu tapahtuma-, kulttuuri- ja urheilukaupunkina. 4. Kaupunkiin kehittyy puolustusteknologian osaamiskeskittymä. 5. Matkailu vahvistuu elinkeinona. 		
Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
1. Datakeskustoiminnan ympärille syntyy uutta liiketoimintaa ja palveluita.	Edistetään uusien investointien sijoittumista datakeskusten ympärille.	Elinvoimapalvelut, EVK	Uusien investointien määrä
	Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina toimialan kaavoitukseen liittyen.	Elinvoimapalvelut ja Ympäristötekniinen toimiala	Sijoittuneet uudet yritykset ja maanhankinta (ha)
	Tiedottaminen datakeskusten avaamista mahdollisuuksista yrityksille.	Elinvoimapalvelut, Kauppakamari, Kainuun Yrittäjät	Toimialan lv ja htv
2. Pelialan yritystoiminta vahvistuu ja monipuolistuu.	Pelialan koulutuksen kehittäminen.	KAMK	Valmistuneet osaajat
	Pelialan start up toiminnan tukeminen Game City Kajaanin jatkona.	KAMK	Perustetut uudet yritykset
	Edistetään pelialan yritysten sijoittumista alueelle. – toteutetaan pelialan yrityksille suunnattua viestintää (pelialan osaajat, koulutusyhteistyö, tilat ja toimitilat sekä yhteydet)	Elinvoimapalvelut, KAMK	Uudet sijoittuneet yritykset
3. Uusiutuvan energian tuotanto ja ylijäämälämmön hyödyntäminen lisääntyy, vähähiilisyttä edistetään ja tuetaan kestävää biotaloutta.	Tuetaan aurinko- ja tuulivoimahankkeita maankäytön palveluilla. Toteutetaan ylijäämälämmön käyttömahdollisuuksien tutkimusta ja TKI:ta sekä kestävä biotalouden tutkimusta ja TKI:ta	Ympäristötekniinen toimiala, KAMK, elinvoimapalvelut, yliopistokeskus, CEMIS	Uusien uusiutuvan energian investointien määrä

6. KASVUN MOOTTORIT – Kärkitoimialojen kehittäminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Mittarit
4. Kajaani profiloituu tapahtuma-, kulttuuri ja urheilukaupunkina.	Laaditaan tapahtumaohjelma vahvistamaan ja ohjaamaan Kajaanin kehittämistä tapahtumakaupunkina	Elinvoimapalvelut, Liikuntapalvelut ja Kulttuuripalvelut	Ohjelma laadittu
	Seminaarin Taidekampuksen jatkomahdollisuuksien ratkaiseminen, kulttuurituottajakoulutuksen käynnistäminen	Elinvoimapalvelut, Kulttuuripalvelut G-voima osuuskunta	Ratkaisuvaihtoehdot selvillä Koulutus alkanut
	Urheilukampus 2.0 käynnistäminen ja toteuttaminen	Elinvoimapalvelut, Liikuntapalvelut, Kainuun liikunta, KAO, KAMK	Urheilukampus on käynnistynyt ja toiminnassa
	Kartoitetaan Kajaanin potentiaaliset tapahtumatilat ja tuodaan tilat ja palvelut esille verkkosivuilla ”Toteuta tapahtumasi Kajaanissa”	Elinvoimapalvelut, Liikuntapalvelut ja Kulttuuripalvelut	Verkkosivujen kävijämäärä
5. Kaupunkiin kehittyä puolustusteknologian osaamiskeskittymä.	Osallistutaan Kainuun puolustusklusterin kehittämiseen ja ylläpitämiseen.	Kaupunki, KAMK, Kainuun liitto	Puolustusklusterin käynnistyminen ja toiminta
	Edistetään kaksikäyttöteknologian liittyviä hankkeita, hyödynnetään Kajaanin data- ja mittausosaamista.	KAMK, KYK, Cemis	Hankkeiden määrä
	Edistetään yritysten pääsyä puolustusalan alihankintaketjuihin	Puolustusklusterin toimijat	Alihankintaketjuissa olevat yritykset
6. Matkailu vahvistuu elinkeinona.	Edistetään maakunnallisen matkailun organisaation käynnistämistä	Elinvoimapalvelut	DMO:n toiminnan käynnistyminen
	Tuetaan Kajaaniin saapuvien kansainvälisten suorien chartereiden toteutusta	Elinvoimapalvelut	Kajaanin saapuvien charterien määrä
	Toteutetaan kansainvälisille matkanjärjestäjille vierailuja kesä- ja talvikaudella yhteistyössä alueen matkailuyritysten kanssa	Elinvoimapalvelut, KAMK ja paikalliset matkailuyritykset	Osallistuneet matkanjärjestäjät
	Tuetaan yritysten edellytyksiä matkailun ohjelmalveluiden ja aktiviteettien kehittämiseksi Kajaanissa	KAMK ja KAO yhteistyössä yritysten kanssa	Uusien ohjelmalveluiden määrä

Miten varmistamme elinvoimaohjelman toteutumisen?

1. Tiiviillä yhteistyöllä eri toimijoiden kanssa
2. Aktiivisella yhteydenpidolla alueen yrityksiin – yrityksiä kuunnellen
3. Toimenpiteiden jalkauttamisella arkeen – viikoittaiseen ja kuukausittaiseen työhön
4. Elinkeinojaoston seurannalla
5. Säännöllisellä ja avoimella viestinnällä